

Nr 166.

Av herr Almkvist, om anslag till allmänna fortbildningskursen för lärare vid egentliga folkskolor och småskolor.

Under en följd av år har riksdagen beviljat anslag dels till anordnande, dels till understödjande av fortbildningskurser i olika ämnen för lärare vid egentliga folkskolor och småskolor.

I enhetlighet med av Kungl. Maj:t därom gjord framställning beviljade sålunda 1921 års riksdag på extra stat för år 1922 till fortbildningskurser i allmänhet 75,000 kronor.

Sedermera ha i underdåniga framställningar från skolöverstyrelsen hemställts om anslag till liknande fortbildningskurser för åren 1923 och 1924.

Föredragande departementschefen ansåg emellertid, att ifrågavarande kurser visserligen vore fördelaktiga för sitt ändamål men dock icke alldeles oundgängligen nödvändiga, och då de statsfinansiella förhållandena nödvändiggjorde den allra största sparsamhet med statens medel, borde för detta ändamål anslag hos riksdagen icke äskas, varken för förra halvåret 1923 eller för budgetåret 1923—1924. På grund härav anvisade riksdagen icke medel till anordnande av fortbildningskurser under nämnda tid. Icke heller för budgetåret 1924—1925 ha i riksstaten upptagits medel för nämnda ändamål.

Den erfarenhet, som vunnits i fråga om de hittills hållna fortbildningskurserna har, enligt vad skolöverstyrelsen i sina skrivelser anfört, oförtydligt givit vid handen, att dessa kurser på ett synnerligen verksamt sätt bidragit att göra de uti dem deltagande lärarna och lärarinnorna dugliga för sin uppgift och därmed även att göra deras arbete i skolan mera fruktbarande. Särskilt torde böra framhållas att just nu, då det gäller att i det praktiska skolarbetet genomföra de i vissa avseenden nya grundsatser, vilka kommit till uttryck i den nya undervisningsplanen för rikets folkskolor, kurser av ifrågavarande art äro i alldeles särskild grad av behovet påkallade. Att dessa kurser äro högt skattade även av lärarna själva, framgår såväl av de omdömen kursledarna lämnat om deltagarnas intresserade och nitiska arbete, som ock därav, att ett betydligt större antal lärare anmält sig till deltagande i kurserna än vad som vid dem kunnat mottagas.

År 1922 anordnades eller understöddes med bidrag ur det av riksdagen beviljade anslaget å 75,000 kronor icke mindre än 46 kurser, därav 25 i hembygdsundervisning, 15 i sång- och talteknik, 1 i teckning, 1 i experimentell fysik, 1 i fysik och kemi, 2 i gymnastik och lek samt 1 i fysisk fostran.

Såsom exempel på antalet sökande till dessa kurser må nämnas följande. Till Sveriges allmänna folkskollärareförenings två hembygdskurser i Göteborg anmälde sig 357, av vilka blott 80 kunde antagas, till hembygdskurserna i: Umeå 164 (antagna blott 37), Skurup 72, Vadstena 44, Laholm 72, Vaggeryd 38 samt till kurs i fysik och kemi i Uppsala 135 (antagna blott 32).

Det sammanlagda antalet deltagare i kurserna år 1922 uppgick till 2,231.

Då ifrågavarande kurser alltså visat sig ha en mycket stor betydelse, och då de omfattats med det livligaste intresse, vore det synnerligen beklagligt, om ett alltför långt avbrott i anordnandet skulle äga rum.

På grund av det anförda får jag föreslå,

att riksdagen ville till allmänna fortbildningskurser för lärare vid egentliga folkskolor och småskolor för budgetåret 1924—1925 anvisa ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

Stockholm den 19 januari 1924.

N. J. F. Almkvist.